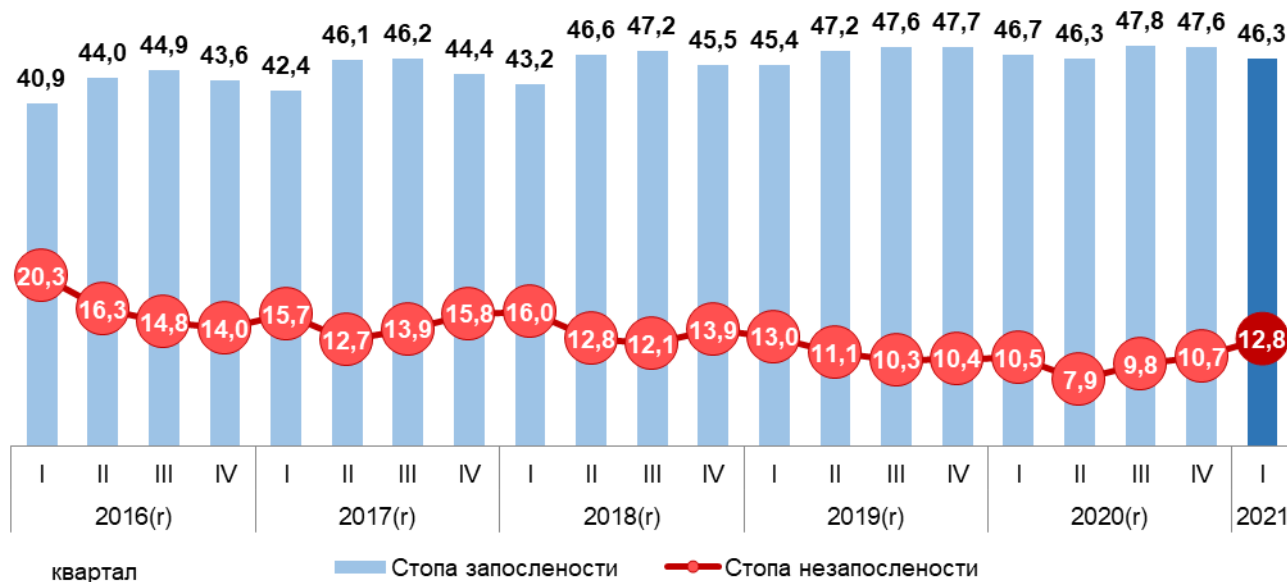

Анкета о радној снази, I квартал 2021.

У првом кварталу 2021. године број запослених износио је 2 722 200, а број незапослених 399 400. Стопа запослености за дати период износи 46,3%, а стопа незапослености 12,8%.

Граф. 1. Стопе запослености/незапослености, популација узраста 15 и више година, 2016–2021. (%)

(r) – ревидирани подаци

Републички завод за статистику у овом саопштењу први пут објављује податке према новој методологији Анкете о радној снази, која се примењује од јануара 2021. године.

Најзначајнија методолошка промена односи се на дефиницију запослених, односно на искључивање из контингента запослених оних лица која производе пољопривредну робу и услуге намењене личној потрошњи, тј. без пласмана производа на тржиште.

Више информација о методолошким променама и њиховим ефектима на главне статистичке показатеље може се наћи у посебној публикацији [„Анкета о радној снази, нова методологија 2021“](#).

Због промене методологије, подаци из овог саопштења нису упоредиви са подацима објављеним у истоименим саопштењима пре 2021. године.

Како би се обезбедила упоредивост основних показатеља за период пре 2021, извршена је ревизија најважнијих индикатора, ревидирани подаци биће доступни у бази података на веб-сајту РЗС-а.

У овом саопштењу подаци за први квартал 2021. године упоређују се са ревидираним подацима за први квартал 2020. године и подацима из паралелног пилот-истраживања за четврти квартал 2020. године.

Поређење са претходним кварталом¹

Према подацима Анкете о радној снази за први квартал 2021. године, а у поређењу са четвртим кварталом 2020. године, код лица старости 15 и више година дошло је до смањења броја запослених (-79 500) и повећања броја незапослених (+64 200) и становништва ван радне снаге (+7 700).

На међукварталном нивоу, стопа запослености смањена је за 1,3 п. п., а стопа становништва ван радне снаге је повећана за 0,2 п. п., и у првом кварталу 2021. године износиле су 46,3%, односно 46,9%, респективно. Истовремено, стопа незапослености порасла је за 2,1 п. п. и у првом кварталу 2021. године износи 12,8%.

Укупна запосленост смањена је за 79 500, пре свега због смањења броја запослених у неформалном сектору, за \approx -68 000. Највећи пад запослености забележен је у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство (\approx -32 700), што је и очекивано имајући у виду смањење обима пољопривредних радова у зимским месецима.

Запосленост је највише смањена код лица са средњим нивоом образовања (-52 800) и у старосној групи 55 и више година (-48 700).

У Региону Шумадије и Западне Србије број запослених смањен је за 50 900, док број запослених у Београдском региону бележи дискретан раст (+5 200).

Највећи раст незапослености у првом кварталу 2021. године, у односу на четврти квартал 2020. године, забележен је Региону Шумадије и Западне Србије (+27 500), као и код лица са средњим нивоом образовања (+55 400).

У популацији младих, узраста од 15 до 24 године, у првом кварталу 2021, у поређењу са четвртим кварталом 2020. године, дошло је до смањења становништва ван радне снаге (-6 500) и повећања запосленог становништва (+5 000). Услед таквог тренда, стопа незапослености смањена је за 1,1 п. п. и у првом кварталу 2021. износила је 32,2%. Стопа запослености повећана је за 0,8 п. п. и износи 21,6%, а стопа становништва ван радне снаге у првом кварталу 2021. године износи 68,1%, што, у односу на претходни квартал, представља смањење од 0,7 п. п.

Тзв. NEET стопа, односно удео младих узраста од 15 до 24 године који нити раде нити су у процесу образовања у укупној популацији младих, у првом кварталу 2021. године износила је 17,7%.

Поређење са истим кварталом претходне године¹

Према подацима Анкете о радној снази за први квартал 2021. године у односу на први квартал 2020. године, стопа запослености смањена је за 0,4 п. п., док је стопа незапослености повећана за 2,3 п. п.

Међугодишњи пад броја запослених износи 37 800, док међугодишњи раст броја незапослених износи 75 400. Истовремено, број становника старости 15 и више година смањен је за 30 500, а контингент становништва ван радне снаге мањи је за 67 900.

Основни индикатори, I квартал 2021. године

Стопа активности становништва старог 15 и више година у I кварталу 2021. године износи 53,1%, при чему је стопа активности мушкараца 61,2%, а жена 45,6%. Највећа стопа активности забележена је у Београдском региону (56,1%) иза којег следе Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Војводине са приближним стопама активности (53,7% и 53% респективно). Регион Јужне и Источне Србије бележи најмању стопу активности од 49,1%.

Стопа запослености становништва старости 15 и више година у првом кварталу износи 46,3%, и то мушког становништва 53,8%, а женског 39,4%. Највећу стопу запослености има Београдски регион (50,7%), иза којег следе Регион Војводине и Регион Шумадије и Западне Србије са стопама запослености од 47,2% и 45,8% респективно, док Регион Јужне и Источне Србије бележи најмању вредност (40,9%).

Стопа неформалне запослености у наведеном кварталу на нивоу свих делатности износи 10,9%. Стопа неформалне запослености у делатности пољопривреде (обухвата сектор делатности Пољопривреда, лов и шумарство) износи 42,1%, док у делатностима ван пољопривреде ова стопа има вредност од 5,9%.

Стопа незапослености становништва старости 15 и више година износила је 12,8%, и то 12,1% за мушкарце и 13,7% за жене. Гледано на нивоу региона, ова стопа имала је најмању вредност у Београдском региону (9,6%), а затим следе Регион Војводине (10,9%) и Регион Шумадије и Западне Србије (14,7%). У Региону Јужне и Источне Србије и даље се бележи најлошија ситуација на тржишту рада, што показује највећа стопа незапослености од 16,8%.

Табела 1. Основни показатељи кретања на тржишту рада, I квартал 2021.

	I квартал 2021	Промене у односу на претходни квартал ¹	
	(у хиљ.)	(у хиљ.)	%
Укупно	5875,1	-7,6	-0,1
Активни	3121,7	-15,3	-0,5
Запослени	2722,2	-79,5	-2,8
Незапослени	399,4	64,2	19,2
Ван радне снаге	2753,5	7,7	0,3
	%	п. п.	
Стопе			
Активности	53,1		-0,2
Запослености	46,3		-1,3
Незапослености	12,8		2,1
Ван радне снаге	46,9		0,2

Анкета је у првом кварталу 2021. године спроведена на узорку од 15 703 домаћинства, од чега је анкетирано 11 290 домаћинстава, а за 24 685 лица старости 15–89 година прикупљени су подаци о радној активности.

Детаљнији подаци могу се наћи у табелама које су део саопштења из Анкете о радној снази за I квартал 2021. (PC10), на адреси: <http://publikacije.stat.gov.rs/G2021/XIs/G20211182.xlsx>.

¹ Подаци за први квартал 2021. године пореде се са подацима из паралелног пилот-истраживања за четврти квартал 2020. године и са ревидираним подацима за први квартал 2020. године. С обзиром на то да се ревизија података ради само за основне индикаторе и да је скуп прикупљених података из пилот-истраживања ограниченог обима, изостаје могућност дубље и прецизније структурне анализе промена.

Методолошка објашњења

Анкета о радној снази представља најобухватнији и једини међународно упоредиви инструмент за праћење кретања на тржишту рада, којим се региструју демографске и социоекономске карактеристике становништва старијег од 15 година.

Главни циљ Анкете је оцењивање обима радне снаге, тј. запосленог и незапосленог становништва, при чему се под запосленошћу подразумева рад и у формалном и у неформалном сектору.

Поред тога, ово истраживање бави се карактеристикама запослености (професионалним статусом запослених лица, њиховом делатношћу, занимањем, правима која остварују на послу) и незапослености (стеченим образовањем, дужином тражења посла, претходним радним искуством), као и карактеристикама лица ван радне снаге – образовањем, старошћу, извором прихода и спремношћу да се укључи на тржиште рада.

Лица (старости 15–89 година) која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била привремено одсутна са посла, сматрају се **запосленим лицима**.

Стопа запослености представља удео запослених у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Неформалном запосленошћу сматра се рад у нерегистрованим пословним субјектима, рад у регистрованим пословним субјектима без уговора о раду, као и рад помажућих чланова домаћинства.

Стопа неформалне запослености представља удео неформално запослених у укупној запослености.

Незапослена лица су она лица (старости 15–74 године) која нису обављала ниједан плаћени посао у посматраној седмици, активно су тражила посао током четири седмице које су претходиле посматраној седмици и у могућности су да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа незапослености представља удео незапослених у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа дугорочне незапослености представља удео лица незапослених дуже од годину дана у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа NEET подразумева учешће лица старости 15–24 године (или 15–29 година) која нису запослена, нису на школовању, нити су на обуци у укупној популацији тог узраста.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица.

Стопа активности (учешћа радне снаге) представља удео активног становништва у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Становништво ван радне снаге чине сва лица у посматраној популацији (старости 15 и више година) која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У становништво ван радне снаге спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа становништва ван радне снаге представља удео становништва ван радне снаге у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

За детаљнији опис Анкете и свих дефиниција у вези са радном снагом видети методологију Анкете о радној снази на www.stat.gov.rs.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).